

Ministerstwo Spraw Wojskowych
NACZELNE DOWÓDZTWO W.P.X
(SZTAB GENERALNY)

8710 Jw

Poczta polowa 53, dn. 12.VI. 1922 r.

Oddział II Informacyjny

Nr. 16992 II. Inf. F.

P. Majora Sokołowski

Do
Adjutantury Generalnej

77

Przedkładam przy niniejszym do wiadomości artykuł
ppt. "Sowieckie prawo cywilne" umieszczony w "Izwiestjach" z dn.
2.VI.22 r.

Szef Wydziału Organizacyjnego

SOKOŁOWSKI

m a j o r

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

ADJUTANTURA GENERALNA
NACZELNEGO WODZA
8710 Jw
Wpłynęło dn. 19.VI. 1922 roku
Wyszło dn. 19.VI. 1922 roku
Załączników

304

SOWIECKIE PRAWO CYWILNE

("Izwestija " z dn. ~~25.V.22~~ 25.V.22 r.)

Przyjęte przez trzecią sesję W.C.K.W. postanowienie o podstawowych prawach własności prywatnej, ~~wzajemnie~~ przez R.S.F.S.R., chronionych przez jego prawa i sądy, zawieszona w sobie zasadnicze punkty, na podstawie których winien być zbudowany kodeks cywilny pierwszej w świecie republiki robotniczej.

Wzajemne stosunki, które zupełnie naturalnie powstały na gruncie nowej polityki ekonomicznej między organami państwowymi i osobami cywilnymi zarówno pomiędzy poszczególnymi osobami, jak i związkami, pobudzają do wprowadzenia określonych trwałych norm prawnych, gwarantujących obronę interesów obywateli naszej Republiki, jak również przebywających na jej terytorjum cudzoziemców.

Jednak prawa, o których mówimy, omawiając postanowienia W.C.K.W., które to prawa powinny być podstawą przyszłego kodeksu prawa cywilnego nie dadzą się zastosować do wszystkich bez wyjątku, bez względu na to czem się trudnią, stosują się wyłącznie do tych, którzy biorą udział w rozwoju ~~sia~~ produkcji. Jedynie w interesach ~~życia~~ rozwoju życia gospodarczego III Sesja W.C.K.W. postanowiła uwzględnić te prawne gwarancje, które są niezbędne dla zrealizowania praw własności na terytorjum R.S.F.S.R. i przyjaznych republik sowieckich.

Postanowienie sesji W.C.K.W. i przyszły kodeks prawa cywilnego obejmą wszystkie republiki sowieckie związane z R.S.F.S.R. węzłem przyjaźni lub umowy.

Postanowienie W.C.K.W. w żadnym razie w najmniejszym nawet stopniu prowadzi do restauracji byłych ~~właścicieli~~ posiadaczy, których majątek został wywłaszczony siłą wypadków rewolucyjnych i na podstawie prawa rewo-

lucyjnego. Przedstawiciele dawnych grup posiadających ze sfer burżuazyjnych, obszarników i t.d. nie odzyskają prawa własności, które utracili przed postanowieniem W.C.K.W. o prawach własności prywatnej.

Pierwszym zadaniem położenie kresu ~~Ważnym zadaniem jest, aby kres~~ rekwizycjom i konfiskatom, które miały miejsce w przeciągu pierwszych pięciu lat rewolucji i znajdowały usprawiedliwienie w warunkach rewolucyjnych, jakieśmy przeżywali; od tej chwili rekwizycja i konfiskata własności możliwa jest jedynie w wypadkach przewidzianych przez prawo; rekwizycje i konfiskaty opierać się mogą jedynie na podstawach ściśle prawnych. Drugim zadaniem ~~Ważnym zadaniem jest, aby kres~~ przywrócenie ~~Ważnym zadaniem jest, aby kres~~ praw byłym posiadaczom jedynie dlatego, ~~Ważnym zadaniem jest, aby kres~~ że oni są byli posiadaczami, byłoby niesprawiedliwością względem mas pracujących i nie mogłoby być uzasadnione koniecznością, mającą na celu odbudowę naszej gospodarki.

Pozostawiając kompetencją obywateli republiki sowieckiej zorganizowanie handlu przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych, pracę przemysłową i handlową trzecia Sesja W.C.K.W. deklaruje równocześnie prawo własności na budowlany, które z tej lub innej przyczyny nie zostały przeszły na własność miasta, jak również prawo zabudowywania placów. W tym ostatnim wypadku postanowienie W.C.K.W. pozostawia temu, kto zbuduje plac miejski, prawo własności na wzniesiony gmach w ciągu dość długiego czasu, przewidzianego specjalnym prawem z tym jednak ograniczeniem, że w żadnym razie nie może on przewyższąć 49 lat. Postanowienie W.C.K.W. zachowuje prawo własności w zakładach fabrycznych, przemysłowych i handlowych przedsiębiorstwach, które zgodnie z naszym prawodawstwem mogą pozostać własnością prywatną. Pośród materialnych lub jak je częściej nazywają rzeczowych praw postanowienia W.C.K.W. podkreślają prawo zastawu majątku, prawo przemysłu wytwórczego i prawo spadkowe. Jednak prawo spadkowe jest ograniczone w dwóch kierunkach, w pierwszym rzędzie tyczy się to spadkobierców (ustawa wymienia tylko małżonków i prawych potomków), i usiłowania określenia wartości spadku do 10.000 rubli w złocie, ustanawia w ten sposób, że każdy spadek przewyższający powyższą sumę przechodzi na korzyść rządu. Dziedziczyć wolno na mocy

testamentu i na mocy prawa Ustawa W.C.K.W. przewiduje możliwość uchyleń od ogólnego prawa spadkowego ustanowionego przez komitet, lecz tylko w wypadkach przewidzianych przez specjalne ustawy.

Konsekwentnym wynikiem przyznanych obywatelom praw cywilnych jest druga część ustaw W.C.K.W. nadająca im o ile posiadają pełnię praw, również cały szereg praw obowiązujących, głównie przy zawieraniu wszelkiego rodzaju umów w dziedzinie najmu, kupna, sprzedaży, wymiany, zastawu, organizacji stowarzyszeń, różnych operacji bankowych i t.p.

Wyjątkowa drażliwość przyszywanego obecnie momentu i trudna sytuacja walki z dezorganizacją gospodarczą skłoniła trzecią sesję W.C.K.W. do specjalnego rozpatrzenia nierealności takich umów, działających na szkodę państwa i jakkolwiek nie możnaby było tego dowieść, że ustawy te są ustanowione przeciw prawu lub w celu obejścia go.

Należy zaznaczyć myśl zawartą w ustawie o prawach własności prywatnej, która przewiduje, że jeżeli jedna ze stron zainteresowanych wykorzystała trudną sytuację strony przeciwnej w celach nadmiernej eksploatacji, wtedy sąd może anulować umowę, lub wstrzy, ać jej dalsze działanie, nie tylko na żądanie strony poszkodowanej jak to zwykle bywa, ale również na skutek protestu odpowiednich czynników państwowych. Nie wyszczególniając wszystkich praw objętych dekretem i ograniczając się najistotniejszymi, śmiało można twierdzić, że zgodnie z jego zasadami nie trudno będzie z czasem opracować kodeks praw cywilnych i dać go do rozpatrzenia następnej kolejnej sesji W.C.K.W.

Przez wydanie ustaw przyznających osobom cywilnym i ich stowarzyszeniom biorącym udział w rozwoju przemysłu krajowego istotnych i określonych praw trzecia sesja W.C.K.W. zrobiła ogromny krok naprzód w kierunku umocnienia podstaw nowej polityki ekonomicznej proklamowanej już przeszło od roku, skierowując ją na drogę normalnego rozwoju.

Obecnie obowiązkiem ludowego komisariatu sprawiedliwości jest przed-

stawienie projektu kodeksu praw cywilnych na podstawie danej ustawy.